

GRADSKA BIBLIOTEKA
— SUBOTICA —

Broj Z II 6/III

URED GRADONAČELNIKA GRADA SUBOTICE

PREDLOG
ZA IZGRADNJU VANJSKIH PUTEVA
I KALDRMISANJE ULICA
GRADA SUBOTICE

SUBOTICA, 1925
GRADSKA ŠTAMPARIJA, POZORIŠNA UL. 2

PRAVILNIK

o izgradnji glavnih drumova na vanjskoj teritoriji grada Subotice.

Član 1.

Glavni drumovi.

Na osnovu odredaba ovog pravilnika, imadu se izgraditi sledeći glavni drumovi:

1. Starokanižki put	7500 metara
2. Senčanski put	10800 "
3. Bikovački put	14000 "
4. Čantavirski put	8600 "
5. Bajmok—Čantavirski put od žedničke crkve do stanice Žednik	5000 "
6. Pačirski put	19400 "
7. Žednički put	8000 "
8. Sivački put	10300 "
9. Bajmočki put	6400 "
10. Gornji Tavankutski put	17800 "
11. Bajski put	6000 "
12. Halaški put	6200 "

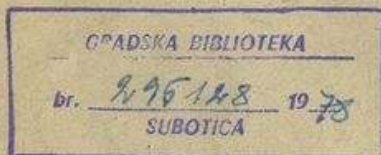
Prema tome izgradiće se ukupno 120 kilometara glavnih drumova.

Član 2.

Način izgradnje.

Glavni drumovi izgradiće se na sledeći način:

- a) Širina je krune donjeg stroja 5'80 metara.
- b) Gornji stroj izgradiće se od tucanika na kamenoj podlozi u širini od 2.30 metara.

Vreme u koje se
imadu izgraditi glavni
drumovi.

Glavni drumovi navedeni pod 1. izgradice se u roku od 5 (pet) godina.

Član 3.

Član 4.

Izgradnja glavnih drumova izvršice se istovremeno i to tako, da se na svakom drumu izgradi godišnje jedna petina predviđenih radova u članu 1.

Član 5.

Sredstva iz kojih
će se izgraditi glavni
drumovi.

Igradnja glavnih drumova, navedenih u članu 1. izvršice se „Izvanrednim Doprinosom“ vlasnika zemljišta na teritoriji opštine grada Subotice.

Član 6.

Ovaj „Izvanredni Doprinos“ plaćati će se za vreme od pet godina.

Član 7.

Predmet „Izvanrednog Doprinosa“ od zemljišta jeste: oranica, vinograd, bašta, pašnjak, livada, šuma.

Član 8.

Stalni oprost od „Izvanrednog Doprinosa“ uživaju zemljišta, koja su vlasništvo:

1. Države;
2. Opštine sl. kr. grada Subotice;
3. Crkvenih (bogoštovnih) opština samostanskih redova, ali samo onda, ako su namenjena na izdržavanje dotičnih ustanova. Za dokaz te okolnosti služi ili posebna ranija zakladnina ili pravovaljani zaključak crkvene vlasti;
4. Društvima i korporacijama, kojima gradska opština prizna opšte korisnu svrhu.

Član 9.

Vlasnici zemljišta koji su tokom godine elementarnom nepogodom oštećeni, imaju prava na oprost ili delimično sniženje gr. nameta za tu godinu, ako to u roku 3 dana pismeno zatraže.

Član 10.

„Izvanredni Doprinos“ za godinu 1926. iznosi Din. 60 (šestdeset) po jednom kat. jutru.

Član 11.

Ne promene li se cene materijalu potrebnom za izgradnju drumova, kao i radnoj snazi, ostaće i „Izvanredni Doprinos“ isti za godine 1927., 1928., 1929. i 1930.

U slučaju promene cena, odrediće „Izvanredni Doprinos“ Upravni Odbor grada Subotice, na predlog „Odbora za izgradnju vanjskih drumova“, u srazmeru promenjenim cenama.

Član 12.

„Izvanredni Doprinos“ zemljišta razrezuje grad. porezni ured, i tako razrezani namet propisuje na ime i teret onih koji su dužni namet plaćati. Gradski porezni ured dužan je o razrezanom nametu sastaviti raspisni registar i staviti ga na 15 dnevni javan uvid u svojim zvaničnim prostorijama gradanstvu, koje će putem oglasa izvestiti.

Član 13.

„Izvanredni Doprinos“ od zemljišta uplaćuje vlasnik, u slučaju uživanja ploda uživatelj, kod gradskog poreznog ureda na jedanput do 15. februara svake godine. U slučaju zaostatka plaća se zatezna kamata od 12%.

Član 14.

U pogledu promene u licu vlasnika ili uživaoca ploda, tečajem godine, primeniti će se propisi koji vrede glede provedbe promene tečajem godine za državni porez (zemljarinu).

Član 15.

Protiv propisanog „Izvanrednog Doprinos“ ima mesta pismenom prizivu na Gradski Senat u roku od 15 dana, računajući od sledećeg dana kada je ras-

pisni registar izložen na uvid, a protiv rešenja Gradskog Senata u roku od 15 dana na Gradsko Zastupstvo.

U propisnom roku pismeno predati priziv na gradski Senat obustavlja naplatu „Izv. Dopr.“ Priziv protiv odluke Gradskog Senata nema odgovne moći. Protiv rešenja Gradskog Zastupstva nema mesta daljnjem pravnom leku.

Član 16.

„Izvanredni Doprinos“ od zemljišta ima narav opštinske daće, te se u pogledu dospelosti ubiranja, uferivanja, osiguranja, prvenstva, zastare i t. d., imadu primenjivati propisi, koji vrede za opštinski namet na državni izravni porez.

Član 17.

„Izvanredni Doprinos“ može se upotrebiti isključivo samo za izgradnju glavnih drumova, u smislu ovoga pravilnika, a po pristanku „Odbora za izgradnju vanjskih drumova“.

Član 18.

„Izvanredni Doprinos“ za izgradnju drumova rukovodiće se po sve odeljeno u „Fondu za izgradnju vanjskih drumova“.

Član 19.

Za izvršenje radova oko izgradnje glavnih drumova, na osnovu ovoga pravilnika, merodavne su sve zakonske odredbe, koje su u važnosti za uzdržavanje i izgradnju vanjskih drumova na teret „Fonda Drumarine kr. i sl. grada Subotice, sa tom dopunom, da gradonačelnik i Upravni Odbor, donese rešenja na osnovu predloga „Odbora za izgradnju glavnih drumova“.

Član 20.

U članu 11, 17 i 19. predvideni „Odbor za izgradnju vanjskih drumova“ sastoji se iz predsednika i osam članova.

Raspolaganje sa „Izvanrednim Doprinosom“.

Odbor za izgradnju drumova.

Predsednik je odbora Gradonačelnik.

Članovi su odbora:

a) gradski glavni inženjer;

b) gradski inženjer, koji rukovodi izgradnjom i održavanjem puteva;

c) 6 članova, koje bira gradski Prošireni Senat na jednu godinu.

Predsednika zamenjuje gradski glavni inženjer.

Za rad odbora je potrebno, da je prisutan predsednik i 3 člana.

Odbor donosi rešenja većinom glasova, predsednik glasa kada su glasovi raspoloženi.

Član 21.

Gradonačelnik prima, na predlog Odbora potrebno tehničko osoblje.

Gradonačelnik, na predlog Odbora, određuje zaposlenim oko izgradnje drumova plate, dnevnice i putne troškove.

Član 22.

Ovaj pravilnik stupa ne snagu, kada ga odobri Ministarstvo Unutarnjih Dela.

U Subotici, dne 5. novembra 1925.

Ing. Kosta Petrović v. r.
gr. glavni inženjer.

Alba Malagurski v. r.
gradonačelnik.

PRAVILNIK

o kaldrisanju ulica grada Subotice.

Član 1.

Ulice na koje se
odnosi pravilnik.

Odredbe ovoga pravilnika važe za sve ulice:
a) u unutarnjem delu grada Subotice;
b) na ulice u Paličkim vinogradima;
c) na ulice u vanjskom i unutarnjem rajonu ku-
patila Palić i
d) na ulice u predgradu Aleksandrovu.

Član 2.

Način izgradnje
ulica.

Gradski Prošireni Savet određuje svake godine,
na predlog građevnog odbora i gradskog Saveta:
a) ulice, koje se imaju u idućoj godini kaldrisati;
b) određuje širinu kaldrme u pojedinim ulicama;
c) određuje materijal, kojim se ulice imaju kal-
drmisati, kao i način izgradnje;
d) određuje druge potrebne radove u vezi sa
kaldrisanjem (izgradnja ili prelaganje kanala, mo-
stova i drugi radovi u vezi sa uređenjem ulica);
e) određuje od kojih se radova troškovi imaju
podeliti u smislu člana 3 i 4 ovoga pravilnika.

Član 3.

Sredstva iz kojih
se kaldrisi ulice.

Sve troškove oko radova predviđenih u članu
2 snose:

a) vlasnici odnosno posednici kuća, gradilišta odnosno zemljišta, kojih se imanja nalaze u ulici koja se kaldrmiše;

b) Opština grada Subotice, iz svog redovnog godišnjeg proračuna.

Jednu polovinu ovih troškova snose navedeni u članu 3 tačka a), drugu polovinu Opština grada Subotice.

Član 4.

Troškovi, koje snose navedeni u članu 3 tačka a) dele se proporcionalno na zainteresovane, i to prema duljini fronta kuće, gradilišta odnosno zemljišta na ulici koja se izgrađuje.

Član 5.

Uplata doprinosa, navedenih u članu 3 i 4, imade se izvršiti kod gradske domaće blagajne u dva obroka.

a) Prvi obrok određuje gradski Savet u približnom iznosu vrednosti radova, koji će se izvršiti.

Ovaj se obrok imade uplatiti unapred, pre početka radova, a najkasnije u roku što će na uplatu biti zainteresovani pozvan.

b) Drugi obrok imade se uplatiti nakon što će biti izvršen konačni obračun radova.

Ovaj se obrok imade uplatiti u roku od 14 dana nakon što će na to biti zainteresovani pozvan.

Zatezna je kamata 12%.

U svem ostalom, za ubiranje ovih doprinosa vrede sve zakonske odredbe, koje važe za opštinski prirez na državni izravni porez.

Član 6.

Gradski Savet imade pravo na molbu pojedinim zainteresovanim sniziti doprinos za kaldrmisanje ulica, ako bi usled ovoga doprinosa bila ugrožena njihova egzistencija.

U ovom slučaju pada oprošten doprinos na teret opštine grada Subotice.

Obrazložene molbe imadu se podneti gradskom Savetu u roku od 8 (osam) dana nakon poziva na uplatu u smislu člana 5.

Član 7.

Dužnost gradskog Saveta.

Gradski je Savet obavezan i ovlašten izvršavati sve potrebno oko sprovedbe odredaba ovoga pravilnika.

Član 8.

Priziv.

Protiv odluka gradskog Saveta donešenih na osnovu člana 4., 5. i 6. ovog pravilnika imade mesta priziva na Upravni Odbor grada Subotice, u roku od 15 dana, ali nakon što će biti uplaćen po gradskom Savetu određeni doprinos.

Rešenje Upravnog Odbora je konačno.

Član 9.

Završna naredjenja.

Za porast vrednosti imanja, usled izvršenja radova na osnovu ovoga pravilnika, nemogu se primeniti odredbe „Pristojba na porast vrednost nekretnina broj 154 P. S. 11992 sen./1910. za one koji su doprineli za izvršenje ovih radova, a na osnovu ovoga pravilnika.

Član 10.

Ovaj pravilnik stupa na snagu kada ga odobri Ministarstvo Unutarnjih Dela.

Subotica, 5. novembra 1925.

Ing. Kosta Petrović v. r.
gr. glavni inžinjer.

Alba Malagurski v. r.
gradonačelnik.

Obrazloženje.

Predlog za izgradnju vanjskih puteva i kaldrisanje ulica na teritoriji grada Subotice.

Za grad je Suboticu od životnog interesa da se reši:

1. Pitanje izgradnje vanjskih puteva;
2. Pitanje kaldrisanja ulica;
3. Pitanje vodovoda i kanalizacije;
4. Pitanje moderne klaonice i
5. Pitanje pozorišta.

Kraj ovih glavnih pitanja imade još i drugih, koja ali nisu takovog zamašaja, kao napred navedena.

Nije potrebno opširno obrazlagati važnost svakog od ovih pitanja, dovoljno je ako se naglase sledeće činjenice:

1. Subotica je izgubila posle oslobođenja, usled agrarne reforme, svoje glavne predratne prihode;
2. Subotica je postao važan industrijski centar;
3. Subotica je u državi jedan od glavnih izvoznih i uvoznih mesta i
4. Subotica je važan kulturno centrum.

Navedene činjenice određuju, da je potrebno poduzeti sva moguća sredstva, da se Subotica podigne i razvije. Prvi je uslov kod pravilnog razvitka jednoga grada, dobro rešiti pitanje komunikacija.

Rešiti pitanje komunikacije, specijalno je od osobite važnosti za grad Suboticu, pošto se gradski teritorij proteže na više od 700 kvadratnih kilometara.

Priloženi pravilnici rešavaju:

I. Pitanje „Izgradnje glavnih drumova na vanjskoj teritoriji grada Subotice“,

II. Pitanje „Kaldrmisanja ulica grada Subotice“.

I. Izgradnja glavnih drumova.

Na teritoriji opštine grada Subotice imademo:

a) Glavne gradske drumove u duljini od 320 kilometara;

b) poljske i hatarske puteve u približnoj duljini od 880 kilometara.

Dakle ukupno 1200 kilometara.

Od ovih je drumova izgrađeno 75 kilometara glavnih drumova, što znači, da je izgrađeno:

24% glavnih drumova ili

6% sviju puteva.

Iz napred navedenog vidi se jasno:

a) U kakvom se žalosnom stanju danas nalaze komunikacije grada Subotice;

b) koliko je teško rešiti pitanje vanjskih drumova.

U priloženom pravilniku predviđeno je da se imade izgraditi 120 klm. puteva. Izgradnja ovih puteva bila bi:

1. Kruna donjnjeg stroja široka 5.80 m.;

2. Gornji stroj bio bi izgrađen od tucanika na kamenoj podlozi debljine od 30 cm, a širine 2.30 m.

Mnogo je bolje da se gornji stroj puteva izgradi u širini 4—6 metara ali bi ovo značilo: troškove podvostručiti, ili izgraditi puteve samo u polovičnoj duljini.

Tendencija kod izgradnje puteva treba da bude izgraditi puteve u što većoj duljini, pa se stoga kod ograničenih sredstava imade širina reducirati na mogući minimum. Navedeno dovoljno obrazlaže zašto su predviđene gornje mere puteva.

Troškovi kod ovakove izgradnje 120 klm. puteva bili bi sledeći:

1. Zemljoradnje.

Na 1 klm. 2000 kub. metara
Na 120 klm. 240.000 kub. metara
à Din. 20'— Din. 5,000.000'—

2. Kameni materijal.

Na 1 klm. 700 kub. metara
Na 120 klm. 84.000 kub. metara
à Din. 250'— Din. 21,000.000'—

3. Razvažanje materijala.

84.000 kub. metara
à Din. 85'— Din. 7,000.000'—

4. Ugrađivanje i valjanje materijala.

300.000 m² à Din. 20'— Din. 6,000.000'—
Ukupni troškovi za 120 klm.
prema tome Din. 39,000.000'—

Privatni vlasnici na teritoriji grada Subotice imaju ukupno oko 130.000 jutara zemlje. To znači da na jedno jutro otpada Din. 300'—. Podelimo li ove troškove na 5 godina, to onda znači, da bi svaki posednik zemlje imao godišnje da plaća Din. 60'— po jednom katastralnom jutru.

Ova bi se svota snizila, ako bi se moglo izraditi kod Ministarstva Saobraćaja, da dozvoli bezplatni prevoz kamenog materijala ili prevoz ovog materijala po režijskoj tarifi. Na svaki bi način ovo bilo opravdano tražiti, pošto bi i država imala da doprinese svoj deo za izgradnju puteva.

U ovom je pravilniku predviđeno da za izgradnju vanjskih puteva doprinosaju samo zemljoradnici. Opravdanje leži u tome, što je u drugom pravilniku opet predviđeno izgradnja gradskih ulica, u glavnom, na teret vlasnika imanja u samom gradu.

II. Kaldrisanje gradskih ulica.

U unutarnjem delu grada imademo neizgrađeno više od 80 kilometara ulica. Izgrađeno je jedva 25%. Ovaj razmer je mnogo nepovoljniji ako uzmemo u obzir ulice u Palićkim vinogradima. Sasvim je jasno, da je tako rekuć nemoguće izvršiti potrebne radove iz redovnih gradskih prihoda.

Ovo je moguće rešiti samo postepeno i to saradnjom onih, koji su direktno zainteresovani kaldrisanjem pojedinih ulica.

U priloženom pravilniku predviđeno je, da polovinu troškova oko kaldrisanja pojedinih ulica imaju snositi vlasnici kuća odnosno zemljišta u toj ulici. Opterećivanje ovih vlasnika, a na ovaj način, pravedno je pošto su isti najviše zainteresovani i crpe kod takve izgradnje ulica direktnu korist, a osim toga diže se vrednost njihovih imanja.

Druga polovica troškova, prema ovom pravilniku imala bi se pokriti iz redovnog gradskog proračuna, što nalazi svoje opravdanje u tome:

1. ovako izgrađenom ulicom služi se celokupno građanstvo;
2. za izgradnju postojećih kaldrma doprinelo je podjednako celokupno građanstvo.

U Subotici, 5. novembra 1925.

Ing. Kosta Petrović v. r.
gr. glavni inženjer.

Alba Malagurski v. r.
gradonačelnik.

